

روزنامه

۱۱

رسانه

پیمان جبلی در مراسم اولین رویداد فصل کتاب تاکید کرد

ترویج کتاب های فاخر ماموریت جدید رسانه ملی

۶

کارشناس حوزه آموزش و پرورش
در گفت وگو با «جام جم» عنوان کرد

شناخت هویت، مهم ترین قدم در تبیین حجاب

۱۲

«جام جم» از برنامه گفت وگو محور آرش دریاپندری
با اندیشمندان گزارش می دهد

نیم فاصله از مذهب تا فلسفه

۷

یادداشت

شعر دفاع مقدس؛ حرکت به سمت هنر متعدد

سردار
عباس باقری
نویس سازمان ادبیات
و تاریخ دفاع مقدس

یکی از برنامه های مهم و تأثیرگذار در حوزه ادبیات دفاع مقدس، کنگره سراسری شعر دفاع مقدس است که با همت بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس و باهدف زنده نگه داشتن یاد و نام شهدا، ایثارگران و جانبازان هشت سال دفاع مقدس، نشر و توسعه فرهنگ و ارزش های دفاع مقدس و ترویج و تشویق شاعران کشور به خلق آثار مطلوب شعر در موضوع فرهنگ دفاع مقدس در بخش های مختلف برگزار شده است. بیست و چهارمین کنگره ملی شعر دفاع مقدس و مقاومت نیز با همین تفکر فراخوان و در هشت موضوع محوری شعر دفاع مقدس آزادگان، مادران شهدا، جانبازان شیمیایی (...)، دفاع مقدس و شعر مقاومت بین الملل اسلامی (کشورهای محور مقاومت)، شعر دفاع مقدس با بهره گیری از مضامین عاشورایی، شعر دفاع مقدس و نقش آن در جهاد تبیین، شعر دفاع مقدس و ادب جنگ نرم، شعر دفاع مقدس و کودک و نوجوان، شعر دفاع مقدس و نقش زنان فراخوان داد.

در مراحل آغازین این جشنواره، یک شورای علمی در راس سازمان ادبیات و تاریخ با حضور بزرگانی همچون علیرضا قزوه، جواد محقق، حجت الاسلام محمدحسین انصاری نژاد، علی محدثی خراسانی، حسین رزمجو و... دور هم جمع شدند و شاکله اصلی کار را طراحی کردند. پس از آن، بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس در استان ها با رایزنی با مراکز فرهنگ و ادب خصوصا مراکز شعر، دانشگاه ها، حوزه های علمی، مدارس و انجمن های ادبی استان، اطلاع رسانی خوبی انجام دادند. خوشبختانه جشنواره با استقبال بسیار خوبی همراه شد و با وجود مدت زمان کوتاهی که داشتیم، حدود ۷۲۰۰ اثر به دبیرخانه ارسال شد. این آثار در مرحله استانی ابتدا توسط یک شورای علمی با حضور استادان دانشگاهی و صاحب نظر بررسی شد.

بیش از ۲۵۰ شاعر خوب و زبردست و اهل علم در این مرحله به ما کمک کردند. پس از آن آثار در سطح ملی داوری شد و فردا ۱۰ بهمن ماه مراسم پایانی این کنگره در شهر شیراز برگزار خواهد شد. یکی از نکات حائز اهمیت در این جشنواره، توجه ویژه به شاعران جوان تر و کشف چهره های جدید و استعداد های تازه در حوزه شعر دفاع مقدس بود.

توجه به جایگاه زن در فرهنگ مقاومت و دفاع مقدس دیگر موضوعات مورد توجه ما بود که خوشبختانه به رغم همه هجمه هایی که علیه زن مسلمان و ایرانی صورت می گیرد حقا نگاه ویژه ای به این مقوله وجود داشت و شاعران در کنار پرداختن به مضامین شهید و شهادت، زن را به عنوان یک عنصر مهم در پشتیبانی رزمندگان برجسته دیده بودند که نگاه بسیار مهم و قابل توجهی بود. موضوع مقاومت بین الملل نیز با نگاه ویژه ای به کشورهای مقاومت و شخص شهید شهید حاج قاسم سلیمانی انجام شد و در این بخش نیز اشعار خوبی به دبیرخانه رسید. توجه شاعران به مضامین عاشورایی، جنگ نرم و جهاد تبیین نیز امسال در کنگره به صورت جدی وجود داشت و خوشحالیم که شاعران به مقوله هایی که مورد عنایت و تاکید رهبر معظم انقلاب اسلامی است، توجه دارند. همه تلاش ما در این کنگره حرکت به سمت هنر متعدد بود. بی شک ما تا رسیدن به این نقطه مطلوب خیلی فاصله داریم، ولی همین امروز هم که نگاه می کنیم بسیاری از تولیدات داخلی برگرفته از همین جشنواره هاست. متعهد شدیم در هر دوره ای بهترین آثاری که داوران معرفی می کنند تبدیل به کتاب شعر کنیم و به اشکال مختلف به ویژه در بستر فضای مجازی در اختیار مردم گذاریم تا مسیرمان در هر گام هموارتر شود.

نگاهی به نمایش های پرمخاطب جشنواره چهل و یکم جشنواره تئاتر فجر مثل همیشه پر شور

۵

درنگ

۶ نمایش پرمخاطب جشنواره چهل و یکم کدام است؟

جشنواره تئاتر فجر مثل همیشه پر شور

کشورهای ارمنستان، آذربایجان و هند، در شهرهای امل، شهرکرد، یزد و بندرعباس نیز روی صحنه رفته است در این جشنواره نیز نشان داد همچنان مورد توجه مخاطبان است و علاقه مندان زیادی دارد. نمایش «لومبر» اثر تکسما مونوز از کشور اسپانیا یکی دیگر از آثار بین المللی جشنواره فجر بود که با شیوه ای متفاوت

و استفاده از انواع هنرهای نمایشی میم و پانتومیم، با استقبال تماشاگران روبه رو بود. نمایش «دختران» نوشته و کار علی دلپیشه و گیانوش ایازی در چهار سناسنی که در روزهای ۸ و ۹ بهمن در بخش جایزه بزرگ در تالار حافظ اجرا شد، یکی دیگر از نمایش های پرمخاطب امسال بود. این نمایش در فضای دفاع مقدس اجرا شد و درباره سرگذشت چهار خواهر بود که همسران شان را برای خدمت سربازی بدرقه می کنند، اما جنگ شروع می شود و این چهار خواهر در انتظار بازگشت می مانند.

ساختار مدرن، نورپردازی جذاب و میزبان های سنجیده همراه با پرداختن متفاوت بسیار برای مخاطب ملموس است و شاید بتوان از دلایل موفقیت این نمایش در جشنواره به حساب آورد. «مطرب آقا» نیز یکی دیگر از نمایش های پرمخاطب امسال بود. نمایشی که میهار هزار جریبی براساس داستانی واقعی و به شکل طنز روی صحنه برد. این نمایش که روایتگر داستان جیگی جیگی در مشهد بود به دلیل استفاده از سیاه بازی، عروسک های

در این جشنواره یکی از نام های ماندگار جشنواره به حساب می آید امسال با تئاتری روی صحنه آمد که به عقیده خودش متفاوت ترین اثر نمایشی او بود. نمایشی که در روزهای ۴ و ۵ بهمن در تالار وحدت روی صحنه رفت و به اذعان شاهدان، خیلی از مخاطبان به دلیل بردن سالن، از تماشای آن محروم شدند.

کمدی الهی اثر دانته که به کارگردانی حافظ خلیفه از کشور تونس در بخش بین المللی جشنواره حاضر بود و جمعه ۷ بهمن روی صحنه رفت از دیگر نمایش های پرمخاطب این جشنواره بود. استقبال از این نمایش به اندازه ای بود که پس از حضور نیافتن نمایش «قطار ناقوره» از کشور اردن، به دلیل صادر نشدن روایت برای گروه نمایشی، هنرمندان این نمایش تصمیم گرفتند در روز شنبه هشتم بهمن در دو نوبت به جای آن، در سالن ناظرزاده تماشاخانه ایران شهر نیز روی صحنه بروند.

ابراهیم پشتکوهی با تلفیق آیین های بومی ایرانی و شرقی با نمایشنامه «مکتب» شکسپیریکی دیگر از آثار پرمخاطب جشنواره را روی صحنه آورد. این نمایش که در طول این سال ها اجراهای بین المللی و داخلی زیادی داشته و موفقیت هایی نیز از جمله انتخاب به عنوان اثر برگزیده شب های مسکو، نمایش تقدیر شده در جشنواره مونیخ، شرکت در جشنواره آونیون فرانسه و اجرا در انستیتو تئاتر گتیس مسکو را به دست آورده و علاوه بر اجرا در

جشنواره بین المللی تئاتر فجر در حالی به روزهای پایانی خود نزدیک می شود که برخلاف برخی نگاه ها، با استقبال بسیار خوبی از سوی هنرمندان و مخاطبان همراه بود. جشنواره فجر امسال، گام های آغازین خود را با شعار تمرکززدایی و توجه و تاکید بر حضور هنرمندان سایر شهرستان ها برداشت. هدف گذاری خوبی که با اجرای ۲۶۰ نمایش، هنرنامه ای ۲۸۲۶ هنرمند و حضور ۳۶۸۳ تماشاگر در مدت یک ماه در ۳۴ استان - که به اذعان صاحب نظران شکل دهنده بزرگ ترین رویداد تئاتری در منطقه غرب آسیا بود - میان هنرمندان موفق عمل کرد. با آغاز جشنواره بین المللی فجر از اول بهمن ماه، نیز هرچند زرمزه عدم استقبال از سوی مخاطبان به گوش می رسید، اما اتفاقات این چند روز چیز دیگری را رقم زد و برآوردها از استقبال بی نظیر مخاطبان از این جشنواره خبر می دهد. استقبال از بخش تئاتر خیابانی که از منظر جغرافیایی خیلی محدودتر از گذشته و فقط در پهنه رودکی و ایوان ولیعصر برگزار شد، آن هم در هوای سرد زمستان بی شک قابل تامل بود. در بخش صحنه ای نیز جشنواره امسال با رضایت و استقبال مخاطبان همراه بود. براساس برآوردهایی که جام جم از نمایش های روی صحنه داشت ایرانیان اثر رضا صابری، بی شک از پرمخاطب ترین نمایش های این دوره بود. رضا صابری که با حضور دائمی در همه جشنواره های بین المللی و کسب عناوین مختلف

علی رحیمی
گروه فرهنگ و هنر

گزارش

معرفی نامزدهای بخش های جشنواره هفدهم

جشنواره شعر فجر رشد ۲۰ درصدی را تجربه کرد

ارزبانی قرار گرفت. در این بخش ها کتاب ها تفکیک شد و داوران با توجه فرصت محدودی که داشتند با دقت نظر آثار مطالعه کردند تا اثر مورد نظر را انتخاب کنند. اسماعیلی با اشاره به برپایی محافل ادبی در شهرهای مختلف و تمرکززدایی، اظهار کرد: محفل های ادبی در فارس، لرستان و خراسان رضوی برگزار شد و استان ها را با این رویداد همراه کرده ایم. چهره ها وارد ترکیب علمی شدند و شاعران جوان در کنار پیشکسوتان به داوری پرداخته اند.

او با این توضیح که هفدهمین دوره جشنواره شعر فجر سه ویژگی برجسته نسبت به ادوار گذشته داشت، ادامه داد: نخست، برگزاری نشست ویژه با محوریت شعر نو و سپید بود و برای اولین بار این قالب شعری مستقل دیده شد. دوم، برپایی نشست دانشگاهی در دانشکده ادبیات فردوسی مشهد با حضور استادان و شاعران بود که علاوه بر شعرخوانی، جلسه تئوری و نظری هم داشتند. سوم این که در پوشش و اطلاع رسانی جشنواره گسترده عمل شد و از جامعه ادبی و شاعر خاستیم با نگرش یادداشت همواره چراغ این رویداد روشن تر بدرخشید.

درباره شعر

۱- «شاعران حوزه ادبی خراسان» محمد غلامرضایی، نشر سمت.
۲- «قرن های بی زمان» نوشته مهدی محبتی، نشر هرمس.
۳- «نظمی گنجهای و پنج گنج» نوشته نصرالله امامی، سمت.
۴- «هشت روزه» نوشته محمدکاظم کاظمی، شهرستان ادب

داوران: سیدمهدی طباطبایی، محمد مرادی و سیدوحید سمنانی

کودک و نوجوان

۱- «جنگل» سروده معصومه معصوم زاده، کانون پرورش فکری

جشنواره شعر فجر که هفدهمین دوره خود را پشت سر می گذارد، براساس اطلاعات دبیرخانه این رویداد با رشد ۲۰ درصدی حضور علاقه مندان روبه رو بوده است و از ۳۱۲۵ اثر در این دوره از جشنواره، ۳۲۷ کتاب در بخش دربار شعر، ۳۲۸ دفتر شعر کودک و نوجوان و ۲۴۶ دفتر شعر بزرگسال که توسط ۸۸۹ ناشر منتشر شده به این رویداد رسیده است.

روزگذشته رضا اسماعیلی، دبیر علمی هفدهمین جشنواره بین المللی شعر فجر در نشست رسانه ای این جشنواره گفت: سعی کرده ایم از زمان اعلام فراخوان تا به امروز، جشنواره به روال مناسب و شایسته برگزار شود و بخش های رقابتی و محافل ادبی را شاهد باشیم. این شاعر و پژوهشگر از رشد ۲۰ درصدی و استقبال نسبت به دوره قبلی خبر داد و افزود: طبق آخرین آمار دبیرخانه ۳۱۲۵ اثر در سه بخش «بزرگسال» به بیش از سه هزاره کلاسیک، نو و محاوره، بخش «کودک و نوجوان» و بخش «درباره شعر» نقد و پژوهش ادبی مورد

رسانه

جشنواره انقلاب در رسانه ملی

«جام جم» ویژه برنامه های شبکه های سیما را به مناسبت فرارسیدن سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی معرفی می کند

۸

نگاهی به برنامه های دهه فجر تلویزیون

پرده شیشه ای به وقت انقلاب اسلامی

۹

سینما

جشنواره فیلم فجر و پرونده فیلم های سفارتخانه ای که حاتمی کیا رو کرد

عذرهای بدتر از گناه

۱۰

خیمه شب بازی، خواندن ترانه های خاطره انگیز قدیمی با سازهای ایرانی به شکل زنده و... با استقبال مردم روبه رو شد.

کودکان و نوجوانان. ۲- «دلنگتم و می دانی» از مریم زندی، انتشارات سروش. ۳- «قلب کوه از سنگ نیست» سروده غلامرضا پکتاش، انتشارات سروش.

شعر نو یا نیمايي

۱- «از کنار روزها» سروده هادی منوری، انتشارات زبان فارسی.
۲- «روی پیشانی باد نوشته ویرانی» سروده فاطمه اقلامی، انتشارات نفیر. ۳- «میان جیوه و اندوه» از لاکریدچه، نگاه داوران: طیبیه شامانی، سیدحبيب نظاری و سیداحمد میرزاده

شعر کلاسیک

۱- «دقایق» سروده سعید تاج محمدی، شهرستان ادب.
۲- «زیر ساعت حرم» سروده مریم سقلاطونی، سوره مهر.
۳- «شعر نان نمی شود» سروده مهدی میرزا رسول زاده، کتاب بهار. ۴- «مرتد» سروده مهدی جهاندار، شهرستان ادب.
۵- «پار بست» سیدضیا موسوی، انتشارات شانی

داوران: عبدالرحیم سعیدی راد، صادق رحمانی، ایرج قنبری، سعید یوسف نیا، عباس باقری، جلال محمدی و زهرا محدثی خراسانی
در بخش «شعر محاوره و ترانه» از نظر هیات داوران هیچ کتابی برگزیده و شایسته تقدیر نشد. در مراسم اختتامیه یک کتاب «شایسته تحسین» اعلام می شود.